

**2023 M. PAKARTOTINĖS SESIJOS UŽSIENIO KALBOS (ANGLŲ)
VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO KLAUSYMO, SKAITYMO IR RAŠYMO DALIES
UŽDUOTIES KANDIDATŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA**

I. LISTENING PAPER (25 points)

Part 1 (total 10 points, 1 point per item)

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
A	C	C	C	B	B	C	C	B	C

Part 2 (total 4 points, 1 point per item)

11	12	13	14
C	B	A	A

Part 3 (total 5 points, 1 point per item)

15	16	17	18	19
C	F	D	G	B

Part 4 (total 6 points, 1 point per item)

Didžiosiomis raidėmis parašyti atsakymai yra priimtini. Taip pat priimtinas atsakymas su viena rašybos klaida – jis pateiktas pasviruoju šriftu.

20. modest

21. ingredients

22. steps

23. landfill / *landfil*

24. behavioural / behavioral

25. hoarding

II. READING PAPER (25 points)**Part 1** (total 4 points, 1 point per item)

26	27	28	29
E	C	D	B

Part 2 (total 6 points, 1 point per item)

30. explain

31. path

32. treasure

33. light

34. locations

35. appeal

Part 3 (total 7 points, 1 point per item)

36	37	38	39	40	41	42
E	D	F	H	C	B	I

Part 4 (total 8 points, 1 point per item)

43. evolution

44. community

45. conscious

46. discrimination

47. headset

48. achieve

49. emerged

50. curiosity

III. WRITING PAPER (25 points)**Part 1 (10 points). Semi-formal email (at least 80 words)**

An employment agency is looking for English-speaking students for various part-time jobs in your area.

Write to the manager, Ms Hurley, providing information about:

- what job you would like to apply for;
- why you would be suitable for the position (at least **two** reasons); and
- what you hope to learn while doing the job.

Sign your email as Alex Brown.

Pusiau formalaus laiško vertinimo skalė (10 taškų)

Kriterijai	Taškai	Aptartys
Turinys	4	- Tinkamai realizuotos visos užduotyje nurodytos komunikacinės intencijos. - Laisvai ir išsamiai perteikiama informacija, pasakojama ar apibūdinama. - Mintys rišlios (koherentiškos).
	3	- Realizuotos visos užduotyje nurodytos komunikacinės intencijos, tačiau ne visos tinkamai. - Informacija dažniausiai perteikiama tiesmukai ir paprastai. - Mintys gana rišlios.
	2	- Realizuotos ne visos užduotyje nurodytos komunikacinės intencijos. - Informacija perteikiama gana apibendrintai, dažnai nepakanka detalių, todėl ją galima įvairiai interpretuoti. - Kai kurios mintys nerišlios.
	1	- Komunikacinės intencijos realizuotos tik iš dalies. Yra esminių nukrypimų nuo temos. - Yra paminėtų, bet neišplėtotų intencijų. - Mintis gali būti sunku suprasti dėl nepakankamo rišlumo.
	0	- Užduoties tikslas nepasiektas. - Komunikacinės intencijos iš esmės nerealizuotos. - Minčių raiška netiksli ar nepakankama, mintys nerišlios.
Teksto struktūra. Forma	3	- Turinys išdėstytas nuosekliai ir logiškai. - Teksto siejimo žodžiais pavieniai elementai veiksmingai jungiami į rišlią minčių seką. - Laiškas tinkamai suskirstytas į pastraipas, įformintas ir pasirašytas.
	2	- Beveik visas turinys išdėstytas nuosekliai ir logiškai. - Teksto siejimo žodžiais pavieniai elementai jungiami į grandininę seką. - Kai kur skirstymas į pastraipas netinkamas. Yra įforminimo trūkumų.
	1	- Turinys išdėstytas nenuosekliai. - Teksto siejimo žodžių vartojama per daug arba per mažai, gali būti klystama (teksto siejimo žodžiai vartojami netinkamai). - Skirstymas į pastraipas netinkamas, yra įforminimo trūkumų.
	0	- Turinys išdėstytas nenuosekliai. - Teksto siejimo žodžiai vartojami mechaniškai, dažnai netinkamai ir (arba) išvis nevartojami. - Teksto struktūra ir įforminimas netinkami.

Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų įvairovė ir taisyklingumas, rašyba ir skyryba. Registras	3	- Žodynas pakankamas, pakankamai tiksliai perteikta informacija. - Vartojamos tiek paprastos, tiek sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Pasitaiko klaidų, ypač vartojant sudėtingesnes struktūras, bet visuomet aišku, kas norėta pasakyti. - Nuosekliai laikomasi užduotį atitinkančio registro.
	2	- Žodyno pakanka užduotyje nurodytiems dalykams perteikti bendrais bruožais, tačiau jo kartais trūksta detalėms apibūdinti. - Vyrauja paprastos leksinės ir gramatinės struktūros, bet pasitaiko ir viena kita sudėtingesnė struktūra ar retesnis žodis. - Pasitaiko klaidų vartojant tiek sudėtingesnes, tiek paprastesnes struktūras, bet visuomet aišku, kas norėta pasakyti. - Bandoma laikytis užduotį atitinkančio registro.
	1	- Žodynas ribotas, jo pakanka tik kai kuriems dalykams perteikti, bet pritrūksta detalėms. - Vartojamos tik paprastos leksinės ir gramatinės struktūros. - Daroma daug įvairių klaidų, bet iš esmės mintis suprasti galima. - Registro nepaisoma.
	0	- Žodyną sudaro pavieniai pagrindiniai žodžiai ir frazės, jų nepakanka užduočiai atlikti. - Vartojamos tik paprastos struktūros ir bendros frazės, jos dažnai kartojasi. - Daroma daug klaidų, dėl kurių mintys beveik nesuprantamos. - Registro nepaisoma.
Iš viso taškų	10	

Turinys: Visa užduoties atliktis vertinama 0 taškų, jei teksto turinys neatitinka nurodytos temos / situacijos.

Apimtis: Jeigu laiško teksto apimtis mažesnė negu 80 žodžių, t. y.:

79–75 ž. – taškai nenuimami;

74–57 ž. – atimamas 1 taškas (iš bendros taškų sumos);

56–40 ž. – atimami 2 taškai;

< 40 ž. – užduotis vertinama 0.

Part 2 (15 points). Essay (at least 180 words)

You are representing your school in an essay competition. Write an essay on the following topic:

Nowadays, we can taste the traditional food of other countries.

What impact (positive or negative) might this have on the culinary heritage* of one's own country?

*culinary heritage – the cultural traditions of preparing, serving, or eating food

In your essay, provide at least two arguments to support your view.

Rašinio / esė vertinimo skalė (15 taškų)

Kriterijai	Taškai	Aptartys
Turiny	6	- Visas turinys atitinka temą. Į temą atsakoma išsamiai. - Mintys formuluojamos aiškiai, pakanka detalių. Pagrindinės mintys išplečiamos ir grindžiamos tinkamomis detalėmis bei pavyzdžiais.
	5	<i>Atliktis atitinka dalį 6 taškų aptarčių ir dalį 4 taškų aptarčių.</i>
	4	- Turinys atitinka temą. Į temą atsakoma gana išsamiai. - Mintys beveik visada formuluojamos aiškiai. Pagrindinės mintys dažniausiai išplečiamos ir grindžiamos detalėmis bei pavyzdžiais. Kai kurios detalės ar pavyzdžiai gali būti netinkami.
	3	<i>Atliktis atitinka dalį 4 taškų aptarčių ir dalį 2 taškų aptarčių.</i>
	2	- Didesnė dalis turinio atitinka temą, gali pasitaikyti nukrypimų nuo temos. - Mintys formuluojamos apibendrintai, kartais netiksliai, tačiau jos iš esmės yra suprantamos. Pasitaiko minties trūkų. Pagrindinės mintys gali būti painiojamos su jas pagrindžiančiomis detalėmis ar pavyzdžiais.
	1	- Mažesnė dalis turinio atitinka temą, esama ryškių nukrypimų nuo temos. - Mintys gali būti nerišlios. Detalės ir pavyzdžiai dažnai netinkami arba jų akivaizdžiai stokoja.
	0	- Visas turinys neatitinka temos arba mintys formuluojamos nesuprantamai, jos padrikos. - Detalės ir pavyzdžiai netinkami ar jų nėra.
Teksto struktūra	4	- Turinys dėstomas logiškai ir nuosekliai. Visuomet išryškinamos svarbiausios mintys ir jas pagrindžiančios detalės. - Veiksmingai vartojami įvairūs teksto siejimo žodžiai ir aiškiai parodomos minčių sąsajos. - Tekstas tinkamai suskirstytas į pastraipas.
	3	- Turinys beveik visada dėstomas logiškai ir nuosekliai. Beveik visuomet išryškinamos svarbiausios mintys ir jas pagrindžiančios detalės. - Vartojama teksto siejimo žodžių, parodomos minčių sąsajos, bet ne visada veiksmingai. - Tekstas tinkamai suskirstytas į pastraipas.
	2	- Turinio loginė seka dažnai nenuosekli. Svarbiausios mintys ne visada tinkamai išryškinamos. - Pavieniai elementai dažniausiai jungiami į grandininę minčių seką, gali pasitaikyti ir nesusietų minčių. - Skirstymas į pastraipas ne visada tinkamas.
	1	- Turinys dėstomas gana padrikai, sunku įžvelgti loginę seką ir pagrindinių minčių dėstymo nuoseklumą. - Teksto siejimo žodžių vartojama per daug, per mažai arba jie vartojami iš esmės klaidingai. - Skirstymas į pastraipas netinkamas arba tekstas nesuskirstytas į pastraipas.
	0	- Loginė teksto seka netinkama. - Teksto siejimo priemonės vartojamos netinkamai. - Tekstas į pastraipas nesuskirstytas arba tai daroma netinkamai.

Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų įvairovė ir taisyingumas, rašyba ir skyryba. Registras	5	- Bendrasis ir teminis žodynas platus, kalbinė raiška įvairi. Laisvai perfrazuojama siekiant išvengti kartojimosi. - Dažnai vartojami retesni žodžiai ir sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Tinkamai vartojamas neutralus (arba pusiau oficialus) registras. - Pasitaiko atlikties klaidų (<i>kuomet taisyklė taikoma nenuosekliai</i>) ir riktų (<i>atsitiktinių klaidų</i>) vartojant sudėtingesnes gramatines struktūras, tačiau visada aišku, kas norėta pasakyti. Rašyba ir skyryba gana taisyklingos, pavienės klaidos netrukdo suprasti minties.
	4	- Bendrasis ir teminis žodynas gana platus. Kartais bandoma perfrazuoti siekiant išvengti pasikartojimo, bet gali pasitaikyti klaidų. - Vartojami retesni žodžiai ir sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Tinkamai vartojamas neutralus (arba pusiau oficialus) registras. - Pasitaiko atlikties klaidų ir riktų, dažniausiai vartojant sudėtingesnes struktūras, tačiau visada aišku, kas norėta pasakyti. Rašyba ir skyryba gana taisyklingos, pavienės klaidos netrukdo suprasti minties.
	3	- Bendrasis ir teminis žodynas pakankamai platus, tačiau dėl žodyno spragų ne visuomet tiksliai išreiškiama mintis ar apibūdinama detalė. - Vyrauja kasdienė leksika, pasitaiko vienas kitas retesnis žodis ar sudėtingesnė leksinė ir gramatinė struktūra. - Pasitaiko nedidelių formulavimo klaidų, tačiau jos iš esmės nepažeidžia neutralaus (ar pusiau oficialaus) registro vientisumo. - Daroma ne tik atlikties, bet ir kompetencijos (<i>nežino taisyklės</i>) klaidų, ypač vartojant sudėtingesnes struktūras. Vartojant paprastas struktūras pasitaiko riktų. Daroma gana daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Klaidos netrukdo suprasti, kas norėta pasakyti.
	2	- Žodyno pakanka, kad pavyktų paaiškinti svarbiausius dalykus. Dėl žodyno spragų gali nepavykti tiksliai išreikšti vienos kitos minties ar apibūdinti detalių. - Iš esmės apsiribojama dažniausia kasdiene leksika, vyrauja paprastos leksinės ir gramatinės struktūros, gali pasitaikyti vienas kitas retesnis žodis ar sudėtingesnė leksinė ir gramatinė struktūra. - Ne visada laikomasi neutralaus (ar pusiau oficialaus) registro, pasitaiko kelių skirtingų registrų žodžių. - Daroma atlikties ir kompetencijos klaidų vartojant tiek sudėtingas (jei jų yra), tiek paprastas struktūras. Daroma daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Dėl klaidų kartais gali būti sunku suprasti mintį.
	1	- Žodynas ribotas. Jo pakanka kai kurioms pagrindinėms asmeninėms mintims reikšti, tačiau dėl akivaizdžių žodyno spragų gali nepavykti apibūdinti detalių ir išreikšti kai kurių minčių. - Vyrauja paprastas kasdienis žodynas, bendros frazės bei paprastos leksinės ir gramatinės struktūros. - Registro raiška nenuosekli arba nepakankama. Dažnai vartojami registro požiūriu atsitiktiniai žodžiai. - Daroma daug atlikties ir kompetencijos klaidų vartojant paprastas leksines ir gramatines struktūras, taip pat daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Klaidos nuolat trukdo suprasti, kas norėta pasakyti.
	0	- Žodynas labai ribotas arba nepakankamas, norint įvertinti tekstą pagal šį kriterijų. - Žodyną sudaro paprasti dažniausi pavieniai žodžiai ir frazės. - Painiojama skirtingų registrų leksika, neatsižvelgiama į žodžių stilistinius ypatumus arba registras yra netinkamas. - Dėl labai dažnų atlikties ir kompetencijos klaidų sunku suprasti, kas norėta pasakyti.
Iš viso taškų	15	

Turinys: Visa užduoties atliktis vertinama 0 taškų, jei teksto turinys neatitinka nurodytos temos / situacijos.

Apimtis: Jeigu rašinio teksto apimtis mažesnė negu 180 žodžių, t. y.:

179–171 ž. – taškai nenuimami;

170–144 ž. – atimamas 1 taškas (iš bendros taškų sumos);

143–117 ž. – atimami 2 taškai;

116–90 ž. – atimami 3 taškai;

< 90 ž. – užduotis vertinama 0.

Pastaba vertinant rašymo testo užduotis: Pasikartojančios to paties tipo klaidos laikomos viena klaida.

TRANSCRIPTS

(Klausymo testo tekstai)

Part 1**Example (0)**

Woman: Have you heard about Pete? He came off his skateboard and has a big gash on his forehead. It'll heal quickly. Luckily no concussion, but he's got mildly bruised fingers.

Man: The X-ray showed he's fractured his elbow; it's already in plaster. It'll take ages to heal. No basketball, poor guy. Let's visit him.

Woman: I'll check the hospital visiting hours. Today's Wednesday; they're closing soon. So, tomorrow?

Man: Theatre rehearsal. I guess it'll have to be Friday.

Woman: Let's just go now? If we hurry, we can see him for an hour.

Man: OK, Let's take a spare phone charger and some books.

ONE

Our school organised the course last year for a five-week period from the middle of July until the end of August – the length of our summer holidays. This year, we did think about making it longer as the parents wanted us to cover more material over six weeks, so all the students would study everything from pre-history to the Second World War, resulting in more eras but with less choice for students. Plus, some schools in the area finish a week earlier and have seven-week summer holidays. But, in the end, we decided to keep to the same plan as last year, so students will just choose to specialise in the modules they are interested in.

TWO

Woman: I'm still not sure which headphones to get.

Man: Noise cancellation is great for studying.

Woman: A useful feature, but I'm not that bothered. I don't mind about the colour either, but I'd like over-ear ones.

Man: Weren't you recently given pink in-ear buds for your birthday?

Woman: Yeah, but they fell out all the time. Great sound quality, but the batteries only lasted a few hours; it was a pain to keep charging them. I'd plugged them in at the library. I bumped into a friend and when I came back, they'd disappeared. It hurt more as they were a present. I need adjustable ones that don't push on my glasses and cause headaches.

THREE

Man: Still taking Japanese classes?

Woman: Yes, but I've got a new tutor; I'm worried he isn't as good as my last teacher.

Man: Doesn't he speak Japanese very well?

Woman: Oh, that's not the problem! He lived there for years, so he sounds fluent, though I'm not qualified to tell what his pronunciation's like. He's really made me fall in love with Japanese culture. I want to go on an exchange, but he can't answer any of my questions about the exam I'll need to take. He's often late and forgets to check homework.

Man: Sounds annoying! Why don't you buy a preparation book with mock tests?

Woman: Too expensive.

Man: You could chat to someone in Japan on Messenger, but I reckon your teacher's more useful than some random on the internet, don't you? Forward him a link to the exam website? I'm sure he'd help you if he had more info.

Woman: It's worth a try!

FOUR

We're looking for the next TikTok sensation. Whether you've just started on your content creation journey or have already posted hundreds of videos to a loyal following, you can submit your best work to our competition as long as you've written your own material. The top three TikTokers will be flown to the awards' ceremony, where the overall winner will get advice from influencers before hosting their own YouTube show in our pro studio. The runners-up will win subscriptions to video editing software and USB microphones. The awards ceremony will take place in late September, so make sure your passport is valid!

FIVE

Man: Argh. I can't see how to share my screen.

Woman: Can you see the green arrow on the bottom menu bar?

Man: Er, yeah, now I've made it full screen... but it says I don't have permission to share!

Woman: Hmm. Maybe I need to allow you to share? But I've enabled this already...

Man: It'll be quicker to just contact IT support.

Woman: Try updating the programme. Maybe it's no longer supported.

Man: I only installed the trial yesterday!

Woman: Not the full version? The trial has limited functionality. You need to pay to get all the features. It's only 99 cents per month and even less if you pay annually.

Man: I'll go ahead then. Shame! I was ready to fire off an angry email!

Part 2

- Welcome, Luke. What should be packed before camping in the woods?

- Well, a water bottle is indispensable, as is a knife, but not everyone knows how to use these tools safely or keep them clean in the forest. Having watched Bear Grylls in the jungle, I know it's crucial for everyone to have a sense of humour and open mind.

- Why are these courses relevant when most people live in cities?

- City folk have lost their connection with nature, yet they are keen to explore and appreciate their natural surroundings. If we're ignorant, nature can be scarily unwelcoming. Our courses are less about facing your phobia of getting eaten by wolves, or whatever, than learning life skills that change your perceptions of the world. Lots of my business clients are companies – we train teams to work together by developing effective communication techniques and trusting each other.

- 'Survival skills' sounds a bit extreme?

- But you might need these skills one day; it's about creating the mentality of being responsible for ourselves. Feel under threat, dial 999. But what if all the phone networks are down or a hacker takes down the entire power supply? I don't mind it when there's a power cut for a few hours as it forces people to leave their comfort zone and develop their survival-skill mindset, making sure they have candles or spare water for next time. Some things are beyond our control; we can't change this.

- So, what exactly do you teach on your courses?

- I teach how to coexist with the forest as part of the eco-system. You can learn from books about which berries and plants are edible, or the theory of responsible fire-lighting. My courses provide experiences that change people's attitude and approach. By building a makeshift shelter with just the materials we need or by foraging for natural antiseptics, we learn to respect the natural world without exploiting it.

- Who can take your courses?

- We insist that participants undergo a training session on basic emergency treatments prior to embarking on the course. Everyone's welcome, regardless of fitness level or mobility – we all need to face our struggles. Our courses try to replicate real events, so to test reactions and character, we stage an accident to see how people react under stress. Can they remain calm? Most people leave our courses with new knowledge, transferable skills, and strong friendships. They learn a lot about themselves, not least that they *can* survive without their mobiles!

Part 3

Example 0

The poor acting made me cringe, but the costumes were true to the era. The sets were amazing because they were mostly original, with furniture authentic to that time. The most gripping aspect for me was realising how horrifically women were treated in those times, both physically and psychologically. It's thrilling to realise just how quickly things have changed in terms of women's rights and education.

Speaker 1

The actor playing the protagonist is amazingly talented – so convincing. He maintained pace in every scene of this quest for a secret utopia. The chase scenes will have you on the edge of your seat. Shot in far-away locations, you go on a journey: one minute – Western Samoa, then you're transported to Asia. I'd never have predicted it'd be so educational! I learnt more from this film than a documentary I had to watch at college last year. Actually, I forgot I was watching fiction. I was totally engrossed by this film.

Speaker 2

The plot follows the well-known archetype of goodies against baddies – the pattern of crime, pursuit, and revenge, so no real plot twists. However, if guns, iconic boots and Stetsons are your thing, you'll enjoy this film, which is set in modern times. The scenery was breathtaking, especially when the camera chased the protagonist galloping at speed across the desolate landscape on horseback. Despite the clichés and lack of unexpected turns, this film still managed to capture my imagination.

Speaker 3

It wasn't intended to be funny, but the acting was so wooden that it was actually quite hilarious. Considering it was meant to be set in a futuristic world, the special effects were awful. It's supposed to be convincing and real, even if it's fantasy. The plot was totally unbelievable and the characterisation was weak. I regret paying good money for my cinema ticket! Avoid!

Speaker 4

With comedic elements in the cowboy scene, this espionage film hooked me from the outset. Full of suspense and intrigue, it had me guessing until the end. My prediction as to who the spy was turned out to be wrong due to the plot twist at the end. Compelling viewing with some psychological elements, as well as light humorous touches.

Speaker 5

Narrated by a famous actor, you'll be gripped by the fast pace of change depicted in this film. The Director of Photography thoroughly deserved his Oscar for the sweeping landscapes depicting icebergs, depleting ice caps, and rising sea levels. The message was predictable but clear and informative: we need to change our behaviour to combat climate change. Oh but there was one hilarious scene with a baby penguin sliding along the ice!

Part 4

When we hear about climate change and damage to our planet, what comes to mind? Cars, planes, burning fossil fuels? Actually, it's wasted food.

Throwing food away occasionally might not seem like a big deal. It might only be a modest heap in the kitchen. But it isn't just a glass of milk, a slice of bread, or potato that you are wasting. Collectively, we throw away 20 million slices of bread, which creates greenhouse emissions equivalent to over 140,000 cars every year! The food wasted in the US could fill the Empire State Building 91 times. Just think of all the resources that have gone into producing food, from ingredients to packaging. We should also consider how many steps are involved in getting food to your plate.

Food waste is a problem of supersized proportions: about a third of all produce is wasted. Most of it is thrown into a landfill to rot, producing vast amounts of greenhouse gas. You might say that instead of cooking our food, we are cooking the planet, not to mention throwing our money into the bin.

Campaigners and plenty of ordinary people are deeply worried and understand that behavioural change is of paramount significance. Shoppers need to be encouraged to switch to just buying 'enough' rather than buying in excess or hoarding. Food must be valued and appreciated more in society.